

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:
18-037 HR

Dato:
20.02.2018

Sak 17/1884 Høring - Egen pensjonskonto mv

Musikerne fellesorganisasjon (MFO) er et fagforbund for musikere, sangere, dansere, pedagoger, scenografer og teaterinspisier m.m. Med mer enn 8 500 medlemmer er MFO den klart største kunstnerorganisasjonen i Norge.

Ifølge Kunstnerundersøkelsen Kunstneres inntekt i 2013 ved Telemarkforskning, (Heian, Mari Torvik, Kleppe, Bård og Løyland, Knut (2015) Telemarkforskning Rapport nr. 350, Bø) har nærmere halvparten av kunstnerne ingen pensjonsordning. Selvstendig næringsdrivende kunstnere, frilansere og korttids- og deltidsansatte har i stor grad basert seg på alderspensjon fra folketrygden som eneste pensjonsordning. Med omleggingen av folketrygden, bortfallet av besteårsregelen som var uvurderlig for kunstnere med svært skiftende inntekter, og reduserte ytelser, er det påkrevd å finne andre løsninger om ikke kunstnerne skal ende i alvorlig fattigdom.

Skal kunstnerne sikres på linje med andre arbeidstakere, må det legges til rette for at det kan opptjenes tjenestepensjon også ved korte ansettelser, små stillingsprosent og lave inntekter. Vi mener det er viktig å legge til rette for fremtidens arbeidsliv gjennom å sikre at alle, uavhengig av ansettelsesforhold og tilknytningsform, skal sikres et minimum av rettigheter også på pensjonsfeltet.

Det er mye positivt i dette høringsnotatet. Å samle all pensjon ett sted er en fornuftig tanke og for mange av våre medlemmer vil dette kunne være svært positivt. Vi er glade for å se at Departementet foreslår å fjerne kravet om at arbeidstaker må ha vært ansatt i minst 12 måneder for å ha krav på å få med seg oppspart pensjonskapital. Den departementsoppnevnte arbeidsgruppen utredet i sin rapport desember 2016 i tillegg til de foreslåtte endringer, ytterligere to mulige endringer i lov om innskuddspensjon som er relevante for våre grupper: fjerne regelen om minst 20 % stillingsprosent, samt fjerne bunnfradraget på 1G (opptjening fra første krone) Arbeidsgruppen skriver at alle disse elementene «senker tersklene for opptjening og medlemskap i tjenestepensjonsordninger, til fordel for medlemmene. Det er videre grunn til å forvente at det er en grad av overlapp mellom personer med lav lønn, en stillingsandel under 20 pst., som er under 20 år og som har et ansettelsesforhold som er kortere enn 12 måneder. Verdien for medlemmene av å endre alle kriteriene kan derfor være høyere enn summen av hver enkelt endring verdivurdert hver for seg.» Dette vil gjelde mange av MFOs medlemmer og vi vil derfor sterkt anmode om at også disse endringene tas med i lovendringen.

Arbeidsgruppens rapport beskriver videre at «målsettinger med en innføring av egen pensjonskonto kan være å bidra til:

- at pensjonsmidlene forvaltes effektivt, slik at det blir mest mulig pensjon for en gitt innbetaling,
- at pensjonssystemet virker nøytralt på arbeidsmarkedet, og ved jobbskifte,
- at det enkelte medlem får økt oversikt over egen pensjonsopptjening, og
- at det enkelte medlem får økt innflytelse over egen pensjon.»

Dette er gode målsettinger, men punkt to bør inkludere *hele* arbeidsmarkedet og alle typer tilknytningsformer.

Er man 100 % oppdragstaker, ikke ansatt lønsmottaker eller selvstendig næringsdrivende og aldri ser for seg å komme i et tradisjonelt ansettelsesforhold, så er dette forslaget enn så lenge lite relevant. Av MFOs 8500 medlemmer er over halvparten frilansere og/eller selvstendig næringsdrivende og svært mange av våre medlemmer har en kombinasjon av så godt som alle ulike tilknytningsformer. Slik arbeidslivet utvikler seg kan vi vel ikke se bort fra at dette kan bli mer vanlig også for andre grupper og bransjer. Forslaget som nå er på høring omhandler endringer i innskuddspensjonsloven og derfor de med ansettelsesforhold. Samtidig åpner *prinsippet* om en *egen pensjonskonto*, med mulighet for *valg av leverandør*, opp potensielle muligheter for en bredere og mer langsiktig tenkning. For de fleste kunstnere og kulturarbeidere, og for svært mange andre frilansere og selvstendige, er pensjon bare en rekke små, teoretiske summer man aldri reelt vil se noe til. Korte ansettelser, sporadiske frilans oppdrag og arbeid i enkeltpersonsforetak gjør at mange faller mellom to (eller flere) stoler.

Regjeringen har i sin plattform forpliktet seg til både å legge til rette for trygge og forutsigbare rammer for privat pensjonssparing og private tjenstepensjonsordninger, og arbeide for å bedre muligheten for pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende. MFO mener det vi her skisserer kan bidra til å oppnå dette.

Vi vil her hverken gå nærmere inn på pensjonslovgivningen eller skattelovgivningens mulige begrensninger, men ønsker å sette fokus på et behov og beskrive en reell utfordring som forhåpentligvis i fremtiden kan løses. Vårt langsiktige ønske er at det blir mulig å ha en egen pensjonskonto hos en selvvalgt leverandør hvor det er mulig å *samle alle ulike typer pensjon fra alle ulike tilknytningsformer*. Dette vil kunne bidra til at alle de små dryppene man har samlet gjennom yrkeslivet totalt sett kanskje kan gi noe uttelling. I kunstnernes tilfelle vil nok de færreste uansett få en særlig lukrativ alderdom, men det er avgjørende å gjøre det mulig å samle den lille pensjonen man har selv om den for en del fortsatt ikke vil være tilstrekkelig.

Anbefalinger:

Fjerne kravet om minst 20 % stilling

MFO mener at innskuddspensjonslovens § 4-2 tredje ledd, og tjenstepensjonslovens § 3-4, første ledd, bør strykes:

Innskuddspensjonsloven § 4-2 (3)

Arbeidstaker som har mindre enn en femtedels stilling i foretaket skal ikke være medlem av pensjonsordningen med mindre annet er fastsatt i regelverket.

Tjenstepensjonsloven §3-4 /1)

Arbeidstaker som har mindre enn 20 prosent av full stilling i foretaket, skal ikke være medlem av pensjonsordningen, med mindre annet er fastsatt i regelverket.

Fjerne muligheten for bunnfradrag på 1G

Etter lov om obligatorisk tjenstepensjon er det valgfritt om grunnsatsen skal starte fra første krone eller fra 1 G. Vi mener muligheten for bunnfradrag på 1 G må fjernes.

Vi mener også at OTP-lovens § 4 første og andre ledd bør endres ved at "mellom 1 og 12 G" strykes som følger:

1) Oppretter et foretak en pensjonsordning med innskuddspensjon skal foretaket etter innskuddsplanen hvert år betale innskudd til alderspensjon for medlemmene. Innskuddet skal minst utgjøre 2 prosent av den lønn mellom 1 og 12 G som det enkelte medlem mottar fra foretaket i løpet av innskuddsåret, jf. innskuddspensjonsloven § 5-5. Kongen kan fastsette nærmere regler om beregning av innskudd.

(2) Oppretter et foretak en pensjonsordning etter tjenstepensjonsloven, skal foretaket etter pensjonsplanen hvert år betale innskudd til alderspensjon for medlemmene. Årlig innskudd skal minst utgjøre 2 prosent av lønn mellom 1 og 12 G som det enkelte medlem mottar fra foretaket i løpet av premieåret, jf. tjenstepensjonsloven § 4-3. Kongen kan gi forskrift om beregning av årlig innskudd.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Hans Ole Rian
Forbundsleder